

Zápis ze školení posuzovatelů drůbeže 2010

Školení posuzovatelů drůbeže proběhlo tradičně na Střední zemědělské škole v Čáslavi ve dnech 20. a 21. 2. 2010 a mělo 57 účastníků. První odborný příspěvek se věnoval posuzování plymutek a hlavní slovo měl předseda sboru posuzovatelů drůbeže Ivan Pavel.

Posuzování plymutek – sjednocení pohledu (Ivan Pavel)

Klub chovatelů plymutek je nejpočetnějším klubem s nejdelsí tradicí (přes 100 let). Kvalita plymutek ale v posledních letech klesá. Je to podle předsedy sboru posuzovatelů drůbeže dáno zbytečnými nesystémovými dovozy z Německa, nedostatečnou selekcí v chovech a příliš benevolentním posuzováním. Situace se sama o sobě nezlepší. Řešení – proškolení o závažnosti jednotlivých vad a nalezení jednotnějšího pohledu. Narušené znaky plemenného typu, velké hlavy, kypré peří, zakulacené ocasy, opeřené běháky, vysoké postoje, dlouhé a vraní hlavy, struktura peří. Perokresba ve vzorníku zobrazuje ideální typ klasické plymutky. Tento typ vyžadují Holanďané, ale Němci šlechtí plymutku jiným směrem, zlegalizovali přikřížení vyandotek a s tím spojený níže nesený ocas a zakulacený typ. Většina plymutek všech barevných rázů má problémy v zadní partii.

Mezi typické znaky plymutek patří krátce obdélníkový tvar trupu, středně vysoký postoj, malá jemná hlava, menší hřeben, hřeben u slepic zásadně neklopen, ušnice červené, důležitá je horní partie plynule stoupající v linii sedla, jakýkoli zlom je vadou. V ocasu u slepic musí být vidět rejdrováky. Pokud tam nejsou, jedná se o velkou vadu plemenného typu, která by měla být hodnocena výlukou. Zdrobnělé žíhané plymutky mívají vysoký postoj daný dlouhými končetinami. Vysoký postoj je závažnou vadou. Velké žíhané často mívají trojúhelníkovité trupy, chybí jim přední partie, tato zvířata je třeba hodnotit výlukou. Často jim chybí rejdrováky, ocas mají o délku rejdrováků kratší a je pak tvořen srpy, což je velká výluková vada. Další vadou jsou u nich vyšší postoje, polovina slepic má dlouhé vraní hlavy. Tuto konstituční vadu je třeba hodnotit výlukou. Kohouti velkých černých jsou v typu v pořádku, mívají náznak podušek a někdy hněď v závěsech, kterou je třeba postihovat výlukou. Hnědočerné oči a zcela černé zobáky a běháky je třeba důsledně vyřazovat. Velké žluté plymutky mají velkou variabilitu. Kohouti mívají trojúhelníkovité trupy, slepice malé rámce, problémem jsou výrazné strukturální lemy. Mírné lemy budou mít vždy, ale je třeba důsledně odstraňovat z chovu zvířata, která během roku zestrakatí. Je potřeba tuto vadu přiměřeně postihovat. Velké bílé mívají často znaky hrubší konstituce, hrubší hlavy, někdy velké laloky, vyšší postoje, je třeba u nich také postihovat hrubší, řídkší peří. U velkých modrých je patrná velká variabilita, je do nich přikřížená vyandotka, mívají nízké postoje, zakulacené ocasy, které stejně jako masové běháky je třeba postihovat výlukou. Světle žluté běháky je třeba hodnotit jako vadu. Mívají probělené peří (heterozygotní). Malá příměs bílé barvy není problém, ale rez na zádech je nutné netolerovat. Kohouti plymutek velkých koroptvích vlnitých mají často hrubší konstituci a hrubší hlavy a netypickou skvrnitou kresbu na prsou. Lehké okrajové lemy jsou výjimečné, a proto je potřeba tuto vadu mírně postihovat. Slepice mají zašedlé běháky. Velké stříbrně koroptví vlnité mívají úzké trupy a vyšší postoj. Jedná se o novošlechtění. Velké bílé kolumbijské často mívají bílou podsadu, ale chceme podsadu převážně šedou. Kohout by měl mít kresbu v sedlovém závěsu, pokud ji nemá, je třeba známku přiměřeně snížit. Kohouti zdrobnělých žíhaných mají většinou velmi vysoký postoj, který je třeba přísně trestat. Naprostá většina má nevyvinuté ocasy, které je nutné trestat 1 nebo výlukou. Mají velmi úzké peří, letky, téměř žádná rejdrovací pera, srpy široké několik mm. Slepice mívají vyšší postoj, dlouhé nohy, úzké peří. Kvůli těmto konstitučním vadám jsou nevhodné pro další chov. Zdrobnělé černé často vypadají jako vyandotky, mívají kulaté ocasy, náznaky podušek. Je třeba taková zvířata vylučovat. Část zvířat má černé zobáky a běháky. Zdrobnělé modré také mívají typ jako vyandotky, je třeba u nich trestat rez jako u

velkých. Část kohoutů zdobně žlutých má větší hřebeny a výrazné strukturální lemy. Část zdobně bílých má vyšší postoj a zakulacené ocasy. Zdobně koroptví vlnité trpí velkým rámcem, zvířata mohou mít až 2 kg, jsou u nich hrubé hlavy, běháky a zakrnělé ocasy. Nejlépe je na tom novošlechtění zdobně žlutých kolumbijských, které mívají světlejší běháky, ale jinak jsou většinou bez problémů. Obecně lze říct, že největší vadou jsou vodorovně nesené až svěšené ocasy u všech barevných rázů. Školení se zúčastnili zástupci Klubu plymutek. Na školení vystoupil místopředseda klubu Miloslav Hertl, který vítá to, že se zabýváme na školení vadami plymutek. Ivan Pavel bude spolupracovat s klubem. Ladislav Štolba upozornil na to, že u novošlechtění je třeba vyžadovat stejný typ, jen být mírně tolerantnější. Antonín Bohuněk upozornil, že plymutky jsou americkým plemenem, neměli bychom tedy vycházet z německého vzorníku. Podle něj se příliš trestají náznaky lemů a přehlíží trojúhelníkový trup. Na výroční členské schůzi v Chlumci nad Cidlinou by uvítal přednášku Ivana Pavla pro chovatele plymutek. Ivan Pavel upozornil na nutnost kontroly dědičnosti. Bude jednat s Klubem chovatelů plymutek. Navrhuje dohodu o přísném hodnocení nejzávažnějších vad. Chybějící rejdiváky v ocase nebo rejdiváky o velikosti 1 cm je třeba u dospělých hodnotit výlukou, ocas trvale pod horizontální linií u všech rázů, u kohoutů i slepic, trestat výlukou, těžkou hlavu, velké hřebeny a laloky podle rozsahu výlukou nebo známkou 1. Vyšší postoj je třeba trestat přiměřeně známkami 2, 1 nebo 0. Peter Žuffa upozornil chovatele na to, že stačí dovést jednu slepici a vyzkoušet si ji na jejím potomstvu. Jindřich Šíp upozornil na to, že je třeba více myslet na plemenářskou práci, nevyřazovat kohouta po jednom roce chovu a využívat prověřená zvířata.

Informace z Rady Plemenné knihy drůbeže a ÚOK CHD (Ing. František Šonka)

Ing. František Šonka vyřídil pozdrav od Ing. Františka Tuláčka. Upozornil na to, že Rada Plemenné knihy drůbeže řeší plemenářské záležitosti, provozní záležitosti odbornosti řeší ÚOK CHD. Pokud by někdo narazil na „nějaký zádrhel“, je dobré jej nahlásit Elišce Stejskalové pro řešení v ÚOK CHD. Problémy z akcí je třeba řešit v ÚOK CHD, neventilovat je předem přes laickou veřejnost, přes časopisy apod. Objevila se celá řada rozmnožovacích chovů - kachny březňačky. Chovatelé březňaček nemusí být členy ČSCH, ale Rada PKD na ně dohlíží. Byla odsouhlasena - u genetických zdrojů - sazba na jednu slepici 300 Kč (celkem vyplaceno 86 400 Kč), za husu 500 Kč (celkem vyplaceno 79 500 za české husy). Upozornil na to, že v roce 2009 bylo vyplaceno 90 200 Kč na šlechtitelské a plemenné chovy. Každé dva roky musí být chov uznán na větších výstavách. Noví zájemci jsou uznávání v chovu. Koncem února 2009 vznikla myšlenka uspořádat celostátní výstavu mladé drůbeže (na CV bylo vystaveno přes 700 ks drůbeže). Po výstavě se objevilo několik připomínek, ne všechny byly konstruktivní. Většina lidí byla s výstavou spokojena. Ing. František Šonka děkuje všem posuzovatelům, vystavovatelům, pořadatelům. Letos bude celostátní výstava mladých králíků a mladé drůbeže v Uherčicích (za ÚOK CHD byl kontaktní osobou určen Jaroslav Bayer). Vzhledem k tomu, že se jedná o akci celostátního významu, delegaci bude dělat Ivan Pavel po dohodě s pořadatelem. Připravuje se zákon o spolicích – i ČSCH bude spolkem. Dále informoval o tom, že zemřel Ing. Antonín Pořízek, který pracoval na Školním statku Opava, situace v testovací stanici se bude řešit.

Zpráva o činnosti v drůbežářské sekci EE a v evropské standardizační komisi (Peter Žuffa)

Peter Žuffa přednesl zprávu za činnost v Evropském svazu (EE), v drůbežářské sekci a ve standardizační komisi. Aktivita probíhá neustále. Zasedání evropské standardizační komise se konají třikrát ročně. Uznávací procesy se dělí do třech období – období šlechtění u chovatele, kdy je plemeno vystavované na domácích výstavách a hodnocené uznávací komisí podle předloženého standardu. Následuje uznávací proces v domácí zemi a následovně v EE. Uznání některých nových plemen nebo barevných rázů v EE někdy trvá i několik let. Tento

proces může být pozastaven nebo ukončen, pokud novošlechtění vykazuje znaky neslučitelné s uznávacími předpisy. Velmi důležitá je příprava v domovském svazu, způsob prezentace, argumentace – dokazovací proces a velikost neošlechtěné populace.

Členové Evropské standardizační komise pro drůbež (ESKG) se sešli na prvním zasedání 20. - 22. 3. 2009 v německém městě Pohlheim. Nejdůležitějším bodem programu bylo uznávání nových plemen a barevných rázů z členských zemí. Pro ČR je registrovaný proces šlechtění a představování pro uznání velkých velsumek modrých rezavě koroptvích. Dále pokračuje proces představování mosetky. Seznam nově uznaných plemen a barevných rázů byl umístěn na stránce EE www.entente-ee.com. Aktualizovaný seznam má 3253 položek. Dalším bodem programu bylo hodnocení výsledků vážení. Na základě podkladů od členů bylo zjištěno, že dochází postupem času ke změně hmotností vystavovaných zvířat a tím i ke změně v typu a konstituci. U některých plemen byly zjištěné rozdíly až 0,8 kg. Dalším příspěvkem bylo posuzování správného utváření zadního prstu u vodní drůbeže. Příliš odstávající, chybějící nebo málo vyvinutý zadní prst se vyskytuje často u zdobných kachen a u indických běžců. Dále se zabývali hodnocením různých deformací křídel. Předmětem debaty byl také barevný ráz perlově šedý se žlutým nádechem (ISABELA) u hedvábníček šlechtěných v Holandsku. Probíral se popis barevného rázu čokoládová u holandských chocholových. Upraven byl popis barevného rázu SPLAŠ – perlově šedé modro/černo strakaté. Dále komise upozornila na rozdíl mezi plemeny livorno a vlaška. Typ vlašek se změnil a v mnohém se podobá plemeni livorno. Pozor na křížení těchto plemen. Představeno bylo malé sportovní plemeno SERAMA. Projednával se bod k opravě velikosti kroužků u českých hus v evropském standardu. Komise došla k závěru, že ve standardu pro Evropu zůstane velikost kroužků 22 mm. Komise a EE ale plně respektuje zemi původu a platný standard v ČR a SK a velikost kroužku 24 mm. Na programu bylo také bílé zbarvení u maransek. Častý je u nich žlutý nádech, ale cílem jsou čistě bílá zvířata.

Druhé zasedání Evropské standardizační komise pro drůbež se konalo 20. 5. 2009 v belgickém městečku Ovifat u příležitosti zasedání odborných sekcí Evropského chovatelského svazu. Komise vyhověla žádosti o úpravu zbarvení běháků u sicilíanek – vrbově zelené byly nahrazeny zelenými. Holandští chovatelé předložili žádost o uznání holanďanek bílochocholových ve zbarvení khaki. Zbarvení u nich ale neodpovídá zbarvení kachen kampbelek. Kohout je ve skutečnosti šedý s hnědým nádechem a slepice šedá. Rozhodlo se o označení světle šedá. Představen byl barevný ráz Coucou doré u maransek. Jedná se o zbarvení černoměděná krahujcová (černá barva je nahrazena krahujcovitou kresbou). Dalším bodem byla příprava 26. evropské výstavy v Nitře. Výběr posuzovatelů probíhal podle specializací, účasti na mezinárodních školeních, posuzovatelských zkušeností na mezinárodních a evropských výstavách.

Dne 22. 5. se také konalo **zasedání sekce drůbeže Evropského chovatelského svazu**. Zúčastnili se ho i noví účastníci ze Španělska, Maďarska, Bosny a Hercegoviny. Celkem se jednání sekce zúčastňuje 34 delegátů z 18 zemí. Dalším bodem programu byl návrat ke speciálním evropským výstavám. Zasedání navštívil prezident evropského svazu (EE) Urs Freiburghaus. Hlasovalo se o návrhu, aby do Evropského svazu mohly vstoupit 2 spolky ze stejné odbornosti z jedné země. Tento návrh neprošel, přestože důvody byly relevantní. Dále se projednávala příprava školení posuzovatelů v Linci. Dalším bodem byla volba předsedy, místopředsedy a tajemníka. Významným bodem programu byla příprava 26. evropské výstavy.

Mezinárodní školení posuzovatelů drůbeže a holubů EE se uskutečnilo ve dnech 18. až 20. září v Linci.

Školení se zúčastnilo 46 posuzovatelů z 15 zemí. Tato školení se věnují odborným záležitostem a případným změnám ve standardech. Účastníci byli informováni o schválených změnách a doplňcích, které budou uvedeny v evropském standardu. Představen byl barevný ráz maransky zlatě pšeničné, zdobně německé rýnské oranžovoprsé, rousné modré lemované, grubský bradáč, zdobně vlašky perlovooranžové, zdobně vlašky lososové. Dále byly schválené tyto změny. U asilek bude nízko nesený trup změněn na středně vysoko nesený, krátké běháky za středně dlouhé. Upraven bude u nich i popis barevného rázu červenopestré. U bruských bojovnic bude sdělení „dvojitě ostruhy jsou výhodou“ upraveno na „dvojitě ostruhy jsou povolené“. U maransek bude uvedena masová barva běháků, tmavý nádech je u slepic černoměděných a krahujcových povolený. Mimo jiné se na školení hovořilo o plemeni SERAMA, které se v Americe chová ve třech hmotnostních třídách. V EE bude uznána pouze jedna velikost a tou je třída B: hmotnost kohouta do 500 g a slepice do 425 g. V dalším bodě programu Peter Žuffa informoval o stavu příprav na Evropskou výstavu, o počtech a plemenné příslušnosti přihlášených zvířat.

Třetí zasedání Evropské standardizační komise pro drůbež se konalo 20. září 2009 v Linci.

Přítel Peter Žuffa na něm upozornil na neodpovídající standard českých hus uvedených ve vzorníku pro Evropu a jeho využívání nejen v Německu. Bylo navrženo, aby typ chovaný v Německu, byl přejmenován na Böhmische Gänse. S tímto názvem byly totiž v roce 1971 v tehdejší DDR předloženy k uznání. Dalším tématem bylo posuzování araukan. Zvířata všech tří typů jsou v Německu stejně hodnocené. Předseda Klubu chovatelů araukan v Německu Michel Von Lutwitz zmínil, že gen pro licousy sebou nese letální faktor, který v homozygotní formě způsobuje mortalitu embryí. Proto chovatelé zvířata s licousy a bez nich spolu páří, stejně jako zvířata s podbradním vousem a bez něj. Toto téma se bude dále řešit. Peter Žuffa důrazně upozornil na to, že všechny země by měly být akceptovány jako rovnoprávní členové EE. Komunikace by měla být jednoduchá. Většina zemí má sebou tlumočníka, který ale vždy není chovatelem. Některé výrazy z chovatelské terminologie je těžké přeložit, protože jednotlivé země používají vlastní terminologii a v němčině nemusí existovat k danému slovu vhodný ekvivalent. Při jednáních je z těchto důvodů nezbytná trpělivost a vzájemná ohleduplnost. Další pracovní setkání proběhlo na 26. evropské výstavě v Nitře. Tato výstava byla příležitostí pro prezentaci národních plemen jednotlivých zemí. Bylo možné hodnotit kvalitu zvířat jednotlivých plemen v různých zemích. Členové ESKG se zajímali o práci posuzovatelů, jejich zvládnutí standardu, správnost vypisování oceňovacího lístku. Peter Žuffa poděkoval všem posuzovatelům za jejich práci.

V roce 2010 opět proběhnou tři zasedání standardizační komise (ESKG). První se bude konat v Pohlheimu a na programu bude mimo jiné česká husa, pokračování uznávacího procesu mosetky, informace o šlechtění velsumky modré rezavě koroptví, řešení problémů se zbarvením kachny ruánské, saské a čárkované. Podklady připraví Ladislav Štolba a Jaroslav Kalaš. 10. mezinárodní školení posuzovatelů se bude konat současně se třetím jednáním standardizační komise v září v Lucemburku. Peter Žuffa se zúčastňuje těchto akcí již 10 let a pozoruje mírné vyrovnání sil. Němci udávají směr šlechtění, německý svaz je největší, ale probíhá proces degermanizace plemen.

Posuzování maransek – úprava standardu (Ivan Pavel)

Další příspěvek se věnoval upravenému standardu maransek. Ve vzorníku je uveden převzatý standard, který byl pro chovatele nedosažitelný, a proto byl požádán Klub chovatelů maransek o popis standardu. Nakonec bude nový standard ještě mírnější než klub požadoval. Úprava

standardu ve vzorníku byla provedena ve tvaru trupu. Je vyžadován trup ze strany lichoběžníkový, drobný a trojúhelníkový trup zůstává výlukový. Ocas má být široce nasazený pod úhlem 40 až 60°stupňů, proto je třeba vodorovně nesený ocas hodnotit výlukou.

Výlukové jsou neopeřené, žluté a zelené běháky. Slepice má výše nesený ocas, lichoběžníkový trup, ocas 40 – 60 stupňů, hřeben vzpřímený, někdy mírně klopený, nesmí být hrubý, silně klopený. Výlukový je kolmo nesený ocas. Hřeben slepic má být menší až střední, předností je hřeben vzpřímený. Slepice s mírně větším, zvlněným hřebenem ještě může dostat EL.

Zbarvení měděně pestré se ruší, měly by mít měděně zbarvený krk a černá prsa. Zbarvení černé měděněkrké je podrobně popsáno v novém standardu. Kohout by měl mít základní barvu černou, všechny kresebné znaky připomínají zbarvení mědi, žádána je hlava měděně-zlato-hnědá, někdy bývá promíšená barvou černou, závěs má být měděný, záda a kryt křídel měděně černohnědé s černou, závěs černohnědý, malá příměs měděné barvy na krku se připouští. Podsada je požadována tmavě šedá až šedočerná, zabělenou podsadu je třeba trestat. Slepice mají základní barvu černou, krční závěs měděnočernohnědý, ojedinělá černá pera v závěsu se připouští, podsada je u nich šedočerná. Mezi velké vady patří světlejší zlatožlutý nebo naopak tmavší červenohnědý odstín kresby bez měděného lesku, měď na bocích, prsou ve větším rozsahu je třeba trestat až výlukou. Mezi velké vady dále patří příměs hnědé barvy v ocase u obou pohlaví, probělená podsada, u slepice příměs hnědé barvy na zádech a štítech křídel, kterou hodnotíme výlukou.

Proběhla diskuze k vadám u maransek. Zapojili se do ní Ing. František Šonka a Anna Kissová. Měli bychom tolerovat záběly v rousu, ale ne záběly v letkách (stejná přísnost jako u jiných plemen). Ve Francii existuje 13 barevných rázů, u nás budeme tedy posuzovat i jiné barevné rázy než černé měděněkrké. Ing. František Šonka upozornil na problémy s kroužky u maransek v minulém roce. Na klubových výstavách maransek zároveň probíhají i výstavy vajec.

Evropská výstava v Nitře (Peter Žuffa)

Evropská výstava a příprava na ni trvala několik let, nejintenzivnější příprava probíhala jeden rok. Záměrem bylo, aby na ní bylo vystaveno 15 000 zvířat, ale bylo vystaveno téměř 23 000 ks, z toho 4600 ks drůbeže (z toho 460 ks u mladých chovatelů). Návštěvníci měli možnost se seznámit plemeny, která se u nás nechovají. Byla vystavována plemena španělská, italská, ale také plemena z bývalé Jugoslávie. Posuzovatelé posuzovali na evropské výstavě plemena, která minimálně z 80 % patřila do jejich specializace. Peter Žuffa děkuje všem vystavovatelům a posuzovatelům. Nebyly zaznamenány velké protesty, nedošlo k velkým chybám při posuzování. Všichni posuzovatelé byli požádáni o posouzení do 11 h kvůli zaslání k tisku, ale ještě v půl šesté nebyly odevzdané materiály pro katalogy. Výstavní výbor nemůže za pozdní dodání dat. Chybělo šest stran katalogu z drůbeže. Katalog proto nebyl vytištěn včas. Výstava byla otevřená v 9:30 a ve 13 h se už prodávala zvířata. Vystavovatelé si brali zvířata často bez garantů, ale přesto se ze 4600 zvířat ztratily pouze čtyři kusy. Jednalo se o dvě brahmánky, dvě vlašky. Zvířata byla uhrazena. Úhyn nebyl žádný. Peter Žuffa věnoval Evropské výstavě stovky hodin a nervy. Mrzelo ho, že v neděli na konci výstavy děkovali všichni kromě Čechů a Slováků. Reklamací bylo málo. Bohužel došlo k tomu, že někdo připsal na oceňovací lístek cenu. Peter Žuffa má podklady pro řešení těchto problémů s cenami.

Ivan Pavel poděkoval Peter Žuffovi za přípravu posuzování, zajištění ubytování a stravování.

Specializace a kategorizace posuzovatelů (Ladislav Štolba)

Příspěvek k problematice specializací a kategorizace posuzovatelů drůbeže přednesl Ladislav Štolba. Zabýval se náležitostí vyplňování evidenčního listu posuzovatele. Evidenční list obsahuje údaje o bydlišti posuzovatele, rok složení posuzovatelských zkoušek, datum přiznání specializace, kategorii, údaje o účasti na školení posuzovatelů, počet výstav za rok 2009 atd. Dále zopakoval pokyny pro přihlášky a zkoušky ze specializací. **Kritéria ke specializacím** byla stanovena již v roce 2005. K přihlášce je přiložena osnova k odborné písemné části, která slouží jako návod ke zpracování, není nutné ji chápat jako dogma. Specializace je dobrovolná aktivita každého posuzovatele, může se přihlásit každý posuzovatel na jednu nebo více specializací, pro každou podává přihlášku zvlášť. Pro získání specializace je třeba zpracovat odbornou písemnou práci, posoudit 40 zvířat dané specializace a slovně každé z nich zhodnotit. Posuzovatelské průkazy budou předělány podle nových specializací v souladu se vzorníkem. Byla zařazena nová skupina C2 – japonské křepelky. Zpracované písemné práce je třeba zasílat Ladislavu Štolbovi, který je předá vedoucímu příslušné komise. **Kritéria ke kategorizaci** byla ustavena v roce 2008. Složením posuzovatelských zkoušek se staneme posuzovateli tří kategorie. Prvním krokem pro zařazení do „vyšší kategorie“ je získání specializace pro některou z devíti skupin.

Specializace:

- A 1-3 Husy
- B 1-4 Kachny a pižmovky
- C 1,3 Krůty a perličky
- C 2 Křepelky
- D 1-4 Těžká a středně těžká plemena kura
- E 1-4 bojovná plemena kura
- F 1-6 lehká plemena kura
- G 1-4 plemena kura se zvláštními znaky
- H 1,2 Původní zakrslá plemena kura

Pro získání 2. kategorie je třeba splnit jednu z následujících možností:

1. být specialistou ve čtyřech skupinách;
2. být specialistou dvou skupin, doložit publikování pěti odborných článků nebo knihy;
3. být specialistou jedné skupiny, doložit publikování pěti odborných článků, deset let posuzování bez reklamací.

Pro získání 1. kategorie je třeba splnit jednu z následujících možností:

1. specialista šesti skupin, deset odborných článků
2. specialista dvou skupin, mimořádná odborná činnost (publikační, šlechtitelská, mezinárodní, tuzemská prezentace)
3. specialista dvou skupin, deset odborných článků, dvacet let posuzovatelské činnosti bez reklamací.

V současné době mají posuzovatelé Pavel Hrubeš, Jan Kacar, Jiří Král, Ivan Pavel, Miloslav Procházka, Alois Sedlák, Ing. František Šonka, Ladislav Štolba, Ing. František Tuláček a Peter Žuffa přiznanou 1. kategorii. 2. kategorie byla přiznána Zdeňkovi Drábovi, Ing. Ivetě Prombergerové, PhD., Ing. Zdeňce Szebestové a Milanu Uherovi. Několika posuzovatelům chybí k přiznání „vyšší kategorie“ splnění jedné podmínky, např. doložení publikační činnosti.

Obecné zásady posuzování kachen (Ivan Pavel)

Rozdělení kachen

Hlavním tématem školení bylo posuzování kachen a pižmovek. Kachny dělíme podle velikosti tělesného rámce a hmotnosti. Mezi kachny s **velkým tělesným rámcem** řadíme kachny americké pekingské, elsberské, pekingské kolmé, ruánské, ruánské světlé, saské a také orpingtonské a pomořanské. Je u nich vyžadován velký tělesný rámec, velká hmotnost, čím větší tím lepší. Malý tělesný rámec je velkou vadou. Hmotnost by měli mít nad 3 kg. Kachny se **středním tělesným rámcem** mají hmotnost v rozmezí 2 a 3 kg, patří mezi ně kachny čárkované, holandské křivozobé, kajugy, kampbelky, selské, staroruské, selští harlekýni a také indiští běžci. Mezi **plemena malá** s hmotností do 1,6 kg patří kachny smaragdové, vysokohnízdící létavé a zakrslé.

Pro hrubší hodnocení je potřebné si vždy uvědomit začlenění plemen podle typů (šest typů). **Typ divoký** je blízký divoké kachně. Tyto kachny mají vodorovně nesený trup, jejich nohy vycházejí z trupu uprostřed (těžiště je uprostřed trupu), krk je kolmo nesený k ose trupu, ocas je nesený v ose trupu. Tento typ mají kachny smaragdové, vysokohnízdící létavé a kachny zakrslé. **Typ selské kachny** představuje užitkovou kachnu s lehce zvednutým trupem, těžiště mají mírně dozadu posunuté, mají plnější břicho. Patří mezi ně kachny americké pekingské, ruánské světlé, saské, holandské křivozobé, kajugy a kachny pomořanské. **Typ nosný** se vyznačuje vysoko zdviženým válcovitým trupem. Ocas by měl u nich pokračovat v ose trupu (šikmo k zemi), nohy jsou posunuté vzad, břicho není u nich příliš znatelné. Zařazujeme mezi ně kachny kampbelky, orpingtonské, čárkované, overberžské a harlekýny. **Typ obdélníkový** má obdélníkové tělo, hluboký kýl, klenutý hřbet, hluboko spuštěné břicho a ocas nesený v ose trupu. Zařazujeme sem kachny elsberské a ruánské. **Typ kolmý válcový** mají kachny pekingské kolmé. Trup je velmi vzpřímeně drženy, ocas je nesený kolmo k ose trupu, krk se jen mírně nahoru odchyluje od osy trupu, běháký jsou silně vzad posunuté. Specifický typ mají **indiští běžci**, jejichž běháký jsou posunuté daleko vzad.

Hodnocení plemenných znaků

Tělesný rámec (viz výše)

Pohlavní výraz je u kachen nejméně diferencovaný, kačer od kachny se tedy moc neliší. Ideálně by měl být kačer o něco větší než kachna. Rozdíl je viditelný ve svatebním peří. Kačeři mají kačírek, který je tvořen čtyřmi pery krytu ocasu, dvě z nich jsou malinko zahnutá, dvě stočená do kroužku. V letním peří kačírek chybí. Kačírek je výrazným druhotným pohlavním znakem. Pokud ve svatebním peří chybí, jedná se o velkou, ale vzácnou vadu. U saských je dimorfismus ve zbarvení vidět u zimního (svatebního) peří. Na letní peří se kačeři divokých rázů neposuzují (není co posuzovat). Výrazně jiný zvukový projev má kačer, který sípá a kachna, která káchá. Kačer má penis.

Na **hlavě** hodnotíme velikost, tvar, výšku, šířku, hloubku, opeření lící, týl, tvar temene, přechod ke krku, zobáku. Na oceňovacích lístcích se objevuje výtka propadlá hlava. Rýhu mezi očima má každá kachna, jedná se o přirozený znak. Pokud je ji vidět na stojící kachně v kleci, je možné ji napsat jako vadu.

Velmi důležitým znakem je **zobák**. Hodnotíme jeho **tvar** - délku, horní linii (rovná, proláklá), šířku, hloubku a utváření kořene. Častou vadou zobáku je hrubý kořen, který je u všech plemen vadou. **Barva** zobáku je záležitosti plemene, někdy i barevného rázu. Bílá plemena mají žluté a žlutooranžové zobáky. Kachny elsberské ale mají zobáky masové, strakaté mívají tmavší zobáky. **Barva nehtu** je důležitá, ale někdy se jí přikládá až příliš velký význam. Přechod zobáku do linie čela je u zakrslých kachen plynulý, u kampbelky je přechod rovný. Posuzování očí mají u kachen malý význam. Hodnotí se výška umístění na hlavě a

hloubka posazení. Ivan Pavel upozornil, že posuzovatelé by neměli zmiňovat na oceňovacích lístcích světlejší a tmavší oči. Oči jsou tmavě hnědé nebo tmavě šedomodré. Obě musí být stejné. Pokud nejsou stejné, je třeba je hodnotit výlukou. Jinak se barva nehodnotí.

Trup je nejdůležitější plemenný znak. Hodnotíme jeho velikost, způsob nesení a tvar. Tvar hodnotíme z boku, zeshora a zepředu. Kachny elsberské a ruánské mají kýl. Hodnotí se u nich míra spuštění břicha. Podbříšek není spuštěným břichem. Kýl nesmí být vlečený po zemi, tj. vada. Pokud je kýl rozdělen do dvou laloků, jedná se o výlukovou vadu.

Další hodnocenou pozicí je **krk**. Hodnocení krku je významné jen u některých plemen. Selské kachny mají esovitý krk, indiští běžci mají krk dlouhý, štíhlý, nesený v prodloužené ose trupu. U pekingských kolmých hodnotíme jeho nasazení, je u nich mimořádně silný. Kachny elsberské mají krk dlouhý, lehce labutího tvaru, kachny zakrslé mají mimořádně krátký krk. Hodnotíme délku, sílu krku, způsob jeho nasazení na trup, u některých plemen účes.

U pekingských kolmých je účes plemenným znakem, u jiných je nežádoucí. U **křídél** hodnotíme jejich délku, která je uváděna v závislosti na délce ocasu. Je třeba postihovat kloubní defekty (vykloubená křídla), u běžců ruční letky vyhozené nad loketní letky hodnotíme jako výlukovou vadu. **Ocas** je u většiny plemen méně výrazný znak. Nebývají zásadní problémy u ocasu. U indických běžců musí pokračovat přesně v ose trupu a nedotýkat se země. Holenní část noh není viditelná, je skrytá do opeření. U **běháků** hodnotíme zejména jejich délku, zbarvení, nasazení na trup (jak již bylo uvedeno např. selský typ trochu vzadu, IB hodně vzadu). Délka běháků souvisí s výškou postoje. Zbarvení běháků je u jednotlivých plemen odlišné a je uvedeno ve vzorníku. Otlaky (nášlapky) je třeba trestat mírně. Trochu zvětšené polštářky má téměř každá kachna a ty je zbytečné trestat. Někdy ale bývají deformované, rozbité, zhnisané. Nutné je trestat ochmýřené a opeřené běháky u všech plemen. U kachen čárkovaných a ruánských zůstává často tato vada bez trestu. U **peří** posuzujeme stavbu, strukturu a zbarvení. Peří musí být přilehlé. Kachny ruánské mají bohaté peří s více prachem, naopak indiští běžci mají tvrdé peří a málo prachu. Kachny pekingské kolmé mají rozvolněné peří. Peří je třeba hodnotit na bocích. Prach nahmatáme u každé kachny.

Důležité znaky a nejčastější vady u jednotlivých plemen kachen

Kachny americké pekingské patří mezi velká plemena kachen. Jedná se o hospodářské plemeno s velkým rámcem, a proto je u nich malá hmotnost výlukovou vadou. Trup musí být velký, dlouhý, válcovitý, břicho mírně spuštěné, hlava s téměř plochým čelem, přechod zobáku do čela je plynulý, má hodně bohaté, ale přilehlé peří. Mezi vady patří malý rámec, krátký trup, vysoko nesený trup, světlý zobák, který někdy bývá zeleně skvrnitý. Občas mají účesy, které jsou nežádoucí.

Kachny pekingské kolmé se označují také jako pekingské německé nebo pekingské anglické a mají kolmý válcový trup, hluboko spuštěné břicho, netažené na zemi, rovná záda, krk není v ose trupu, je z ní jen velmi málo odkloněn. Pro vyhodnocení typu se musí posuzovat v afektu, musíme si je ostavit. Krk musí být silný, plynule nasazený na trup. Důležitý je tvar hlavy, vysoké kolmé čelo, ploché temeno, v místě přechodu čela do temene dochází téměř k lomu, část temene se sklání k týlu. Má výrazně vyvinuté líce, a proto se oči jeví hluboko zapadlé. Ocas je u nich krátký, zobák mají do špičky, opeření je bílé s nažloutlým nádechem. Nádech nesmí být výrazný, účes se u nich žádá. Mezi vady patří malý rámec, nízko nesený trup, nízko nesený ocas, štíhlý krk, slabý účes, dlouhý zobák, chybějící přechod čela do linie temene a řídké peří.

Kachny ruánské světlé mají velký rámec selského typu, velký válcovitý trup a málo spuštěné

břicho. Malý rámeček musí být hodnocen jako výluková vada, mívají hrubý kořen zobáku, ale jiné vady v typu u nich nebývají. Kachna je výrazně zesvětlená. U kachen je nežádoucí tmavá hlava, chybějící světlé proužky po stranách hlavy a světlé hrdlo. Zadní část trupu mezi holeněmi a podocasníkem je u kačera bílá (je nežádoucí u kachen ruánských).

Kachny ruánské a elsberské musí být při posuzování v absolutním klidu. Je potřeba si na klid počkat, jinak je posoudíme špatně. Mají obdélníkový tvar trupu, jsou mohutné, musí stát zcela vodorovně, ocas by měl být v ose trupu, spodní linie je u nich rovná, kýl rovný, záda klenutá, jejich krk je poměrně štíhlý. Mají hlavu s plochým čelem a dlouhým zobákem. U elsberských je zobák mimořádně dlouhý, masový, u ruánských dlouhý, široký, plochý, u kačera olivově zelený, je požadován tmavý nehet na zobáku. U elsberských je vyžadováno stříbřitě bílé peří, chceme u nich co nejtřpytivější bílou barvu. Žlutý odstín u přepeřeného peří je výlukovou vadou. Mezi vady patří krátký trup, trup nepatrně zvednutý, mírně zvednutý ocas, kýly bývají nevýrazné, zvlněné u obou plemen, nežádoucí je silný krk a těžká hrubá hlava. Tyto vady je potřebné hodnotit známkami US nebo výluka.

Kachny ruánské se nejčastěji vyskytují v klasickém divokém zbarvení. Mají sytě hnědou barvu s podkovovitou kresbou, hrdlo by mělo být co nejvíce podobné barvě trupu a zrcátko ocelově lesklé s černým a bílým lemováním. Kachny mívají slitou kresbu na zádech v podobě větší skvrny až černé plochy. Další vadou je světlá základní barva. Zobák kachny má být hnědožlutý s tmavým slemenem, bývá ale načernalý, často je celý zobák tmavý, což je u mladých zvířat velká vada. Běháky jsou oranžové s tmavými blánami. Kachny by měly mít co nejméně výrazné proužky na hlavě, čím jsou méně výrazné, tím jsou lepší.

Zobák kačera nesmí mít hrubý kořen, zlom v přechodu linie zobáku do linie čela. Měl by být olivový, čím méně oranžového nádechu tím lépe, nehet má být černý. V posledních letech se objevují černé skvrny okolo nozder a kořene. Kromě nehtu by tam černá barva neměla být, ale často tato vada zůstává bez postihu. Hlava má být černá se zeleným smaragdovým leskem, úzký krční proužek je neucelený, vínově hnědá prsa by měla být bez bílé barvy. V těchto místech bývají bílé lemy, což je vada, kterou má cca osm kačeru z deseti. Boky, břicho, holeně jsou šedé s tmavým šedočerným perlením až k podocasníku. Úzký podocasník je černý. Pokud jsou bílé lemy na prsou, bývá bílá i v podocasníku. Záda jsou tmavá, směrem dozadu postupně až černá, kostřec a kačírek jsou černé, rejdiváky tmavě hnědé.

Kachny saské patří vedle kachen čárkovaných mezi nejproblémovější plemena. Vyskytují se v barevném rázu modrožlutě divoké. Standard uvádí, že hlava má být v holubí modři, často ale bývá zahnědlá. Pokud je kačer přepeřený, jedná se o velkou vadu. Proužek musí být uzavřený, neuzavřený je velkou vadou. Každé pířko musí být lehce lemované, ideálně na každém peru stejně. Na bocích bývá lemů méně, ale více jich bývá na prsou. Pokud je na prsou bílá náprsenka, je třeba zvíře hodnotit výlukou. Zrcátka jsou v holubí modři, kresba zasahuje až k začátku prsní kosti. Rejdiváky jsou moučně zbarvené, kostřec je v holubí modři. Devět kačeru z deseti má základní barvu mouky s viditelným perlením a pod ocasem mají bílé lemy z divokého zbarvení březňačky. Jedná se o znak jiného barevného rázu. Peter Žuffa upozornil Němce na nežádoucí perlení na bocích, které může být založeno geneticky. Postihovat zvířata za tuto vadu by bylo tvrdé, proto Ivan Pavel doporučuje toto nepostihovat. Němci mají právo se k tomu vyjádřit. (Země původu saských kachen je Německo). Je třeba trestat katastrofálně hrubý kořen zobáku. Tuto vadu je třeba postihovat známkou 2 a nižšími. Rovněž je nutné postihovat nežádoucí účes, podobný jako u pekingských kolmých. Zobák nesmí být olivový, ale za malý nádech této barvy hodnotíme ještě známkou 3, nehet bývá často pigmentovaný, protože tam geneticky pigment patří. Němci ale požadují světlý nehet. Pokud nebude nehet zcela černý, doporučuje se ho příliš netrestat. Základní barva je u kachen žlutá a jsou v ní zbytky namodralé divoké kresby. Čím je barva homogennější, tím je zvíře

cennější. Krémové hrdlo musí končit tam, kde má kačer krční proužek. Kachny by měly mít po stranách hlavy dva souběžné bílé proužky. Ty, které nemají proužky na hlavě, nemají náprsenky. Probělení prsou v podobě náprsenky je velkou až výlukovou vadou.

V sobotu večer bylo zorganizováno společné posezení, které připravil Jaroslav Bayer v souvislosti s letošními čtyřicátníky Petera Žuffy.

V neděli program školení pokračoval probíráním nejdůležitějších plemenných znaků a vad u dalších plemen kachen.

Kachny staroruské jsou u nás nově zařazeným plemenem s mírně zvednutým trupem, a s běháky mírně vzad. Vyskytují se ve třech barevných rázech. Mají černou čepičku na temeni hlavy, černá záda, ocas, kostřec, skvrny se připouštějí jako malá vada, zobák je u nich žlutý s tmavými skvrnami. Skvrna na bocích je přípustná, ale není žádoucí.

Kachny čárkované patří mezi kachny nosného typu, mají válcovitý trup a ocas nesený v ose trupu. Mírně zvednutý ocas je u nich menší vadou. Zobák má být šedo zelený. Mnoho kachen má malý rámeček, malou hmotnost. Byly probírány na loňském školení.

Selští harlekýni jsou podobní kachnám čárkovaným. Mají příbuznou kresbu s větším podílem hnědé barvy. Kresba je u nich intenzivnější než kresba u čárkované kachny.

Kachny kajugy se vyskytují pouze v černém zbarvení. Hlavním plemenným znakem je u nich zbarvení peří - černé se zeleným leskem. Nohy a zobák mají být co nejčernější, u kachny je ideální černý zobák. Vadou jsou bílá pera. Pokud se vyskytnou ojedinelé v krycím peří, jedná se o menší vadu. Bílá barva nesmí být v letkách. Na spodině křídel má být tmavě šedočerná barva, podkovovitá kresba tam nemá být. Hrdlo nesmí být také zahnědlé.

Kachny kampbelky mají válcovitý trup, nevýrazné břicho a ocas v ose trupu. Vyskytují se ve dvou barevných rázech – khaki a v rázu bílém. Bílý ráz je nově vyšlechtěn z jiných plemen, a proto je u něj oranžovožlutý zobák. Základní barva je u rázu khaki šedohnědá. Jedná se o divoké zbarvení, ale přesto chceme, aby prvky divoké kresby byly co nejméně výrazné. Ideálně by kachna měla být jednobarevná. Kresba může být hnědá, ale pokud je černá je třeba hodnotit zvíře výlukou. Kačer nesmí mít černou hlavu, kontrastní zrcátka, mezi výlukové vady patří nevyrovnané zbarvení, proužky a lesk. U bílých by mělo být peří čistě bílé, běháky oranžové a již zmíněný zobák žlutooranžový. Kachny s typem pekingské kachny je třeba u tohoto plemene přísně trestat.

Kachny orpingtonské jsou největším plemenem z nosných kachen. Trup mají mírně vzpřímený. Zbarvení je u nich hnědožluté (žlutě okrové). Vyžadováno je jednotné zbarvení, u kačera tmavší partie hlavy, kostřece, zrcátka bez bílých lemů, kombinace hnědé a modré barvy. Mezi vady patří větší podíl modré barvy. Podíl modré barvy je třeba trestat od drobné vady až po výlukovou. Výlukou musí být hodnocen kačer s leskem na hlavě nebo špinavě bílá zvířata.

Kachny overberžské se u nás vyskytují v malém počtu. Mají zesvětlené zbarvení a typ jako u čárkovaných kachen. Vady jsou u nich stejné jako u čárkovaných kachen.

Kachny pomořanské mají typ selské kachny s válcovitým trupem, volnějším břichem. Jejich základní barva je černá nebo modrá s náprsenkou. Podobných plemen existuje v zahraničí

mnoho. Výlukovou vadou je náprsenka zasahující až na břicho. Bílou skvrnu na hrdle ve velikosti nehtu u palce neřešíme, pokud je rozsáhlejší jedná se o větší vadu. U černých s náprsenkou je požadován smaragdový lesk.

Kachna selská se vyskytuje ve dvou rázech: ráz s hladkou hlavou a ráz s chocholkou. Chocholka je semiletální faktor. Mají válcovitý, mírně zvednutý trup. Esovitý krk požaduje standard u obou rázů, přestože geneticky esovitý krk patří jen k výduti – k chocholu. Je potřeba pářit vždy oba rázy dohromady. Některé kachny mají překroucený deformovaný krk. Chocholka se má nacházet na rozhraní temene a týlu, měla by sedět, ne spadat na stranu. Toto plemeno se chová ve všech uznaných barevných rázech.

Kachna smaragdová se nejvíc blíží typu kachny divoké, má malý tělesný rámec a hmotnost kolem 1 kg. Je třeba je posuzovat v absolutním klidu. Nohy mají uprostřed v ose těla, zobák mají kratší než březňačka, partie hlavy je také mírně kratší. Je u nich hladký trup, utažené tvrdé peří a zbarvení jako u kajug s ještě výraznějším leskem.

Kachny vysokohnízdící létavé jsou delší než divoké kachny s hmotností kolem 1,6 kg. Trup je u nich absolutně vodorovný, šířka trupu je větší než jeho výška, mají štíhlý krk, nízkou hlavu, zobák mírně proláklý v horní linii. Mezi výlukové vady patří krátký trup, krátký, vysoký zobák, klenuté čelo, krátká hlava a vysoký postoj. Posuzuje se v absolutním klidu. Vyskytuje se ve všech uznaných barevných rázech.

Kachny zakrslé mají téměř kruhový průřez těla, krátký trup, ocas, široký a nízký postoj, křídla nepřesahují délku ocasu. Je třeba je posuzovat v absolutním klidu. Mají silný krk, velmi krátký zobák, vysoké čelo, výrazné líce. Chovají se v mnoha barevných rázech. Modrozlutě divokým chybí proužky. Je vhodné u nich posuzovat barvu jako u saských a vytýkat absenci proužků na hlavě jako středně velkou vadu, ale mohou získat až třídu VD. U nás se také chovají hráškově žluté a čárkované.

Indičtí běžci jsou na výstavách běžně špatně posuzováni. Chovají se v mnoha barevných rázech a v různé kvalitě. Musí být posuzováni v afektu. Mají téměř kolmo zvednutý trup, nohy a krk. Čím je trup vyšší tím lepší, nohy jsou posunuté absolutně vzadu, mají dlouhé holeně a běháky. Ideální běžec stojí na špičkách a nenašlapuje naplno. Ocas by se neměl dotýkat země a neměl by být zvednutý. Pokud se dotýká, má krátké nohy (běháky nebo holeně), které hodnotíme maximálně známkou US. Trestat až výlukou je třeba ocas zvednutý od osy a břicho posunuté dopředu. Výlukou hodnotíme přestavěné zvíře, které strká ocas dopředu mezi nohy. Krk nesmí být krátký. Hlava je suchá, úzká, dlouhá, s přímým přechodem z linie zobáku do plochého čela. Přelom na temeni má být co nejkratší – zalomený.

Kachny křivozobé jsou původně holandské plemeno, které se chová ve dvou typech. Původní holandský typ má vodorovně nesený trup. U nás chovaný německý typ, který je zároveň evropským typem má mírně výše nesený trup. Mezi důležité plemenné znaky patří křivý zobák, ploché čelo, dlouze klabonosá partie hlavy a vykrojené hrdlo. Dvě linie jsou stěžejní pro hodnocení. Nemá příliš vyvinuté břicho, jde o typ selské kachny. Chovají se v barevném rázu tmavě divoké a tmavě divoké s náprsenkou.

Pižmovky se vyskytují v řadě barevných a kresebných rázů. Vyznačují se výrazným pohlavním dimorfismem, kachna je u nich poloviční než kačer. Kačer je silné konstituce, má mohutný, dlouhý a široký trup. Čím je trup delší, tím je zvíře cennější. Je nutné je posuzovat v relativním klidu tak, aby nohy stály vodorovně. Ocas pokračuje v ose trupu. Má dlouhá, silná, široká křídla, výrazně mohutnější hlavu, u které je vidět přiškrcení pod hlavou. Důležitý je účes a bradavičnatost. V mládí zapeřený obličej je třeba hodnotit je predikátem. Nánosek

by měl mít plošší tvar a zasahovat do úrovně nozder. Velkou vadou je příliš zhrublá bradavičnatost, která musí být rozsáhlá, ale hladká. U starých toto není vada. U bílých kachen by měla být bradavičnatost červená, zobák se světlým slemenem a nehem. Bradavičnatost a zobák bývají pigmentované černě nebo tmavě u tmavých zvířat. U bílých jsou běháky žluté, u tmavých bývají tmavě pigmentované. Mezi velké vady patří krátký, úzký trup a ocas a hrubá bradavičnatost. Ocas by měl vypadat jako široká lopata, ale bývá široce nasazený a pak do špičky, což je špatné. Kachna vypadá podobně, ale má poloviční hmotnost. Divoké mají základní barvu sytě černou s leskem, ale na rozdíl od černých mají bílou skvrnu na křídlech. Na bocích u ocasu pižmovek sedlatých (strakatých) černá barva má být.

Stanovisko k potvrzování třídy superelita vedoucím posuzovatelů

Další příspěvek se věnoval nestejným postupům vedoucích posuzovatelů, které řešil v sobotu Výbor sboru posuzovatelů drůbeže. Ivan Pavel uvedl, že pokud je jmenován vedoucí posuzovatel, má za úkol rozdělit práci, shromáždit výsledky, rozdělit přidělení cen a pokud se posuzovatelé na něj obrátí o radu, také poskytovat poradenskou činnost. Vedoucí by měli využívat právo kontroly posouzení u zvířat. Objevily se připomínky, že vedoucí posuzovatel nepotvrzuje všude superelity. V chovatelské veřejnosti vznikl názor, že pokud superelitu nepotvrdí vedoucí posuzovatel, nebude uznána. Tato povinnost ale není obecně ustanovena. Posuzovatelé mají právo posuzovat ve všech třídách a nemusí si nechat něco schvalovat vedoucím posuzovatelů. Jedinou výjimkou je posuzování na celostátních výstavách, kde vedoucí třídu superelita schvaluje. Tato pravomoc není obecně daná na všech typech výstav, ale není zakázaná. Vedoucí posuzovatel může potvrzení superelit vyžadovat a na příslušném oceňovacím lístku se pak objeví také jeho razítko a podpis. Vedoucí posuzovatel nemůže přímo nařídit neudělení této třídy, ale může toto zvíře odejmout z našeho posouzení. Většinou ale není problém se na udělení či neudělení třídy superelita dohodnout.

Posuzování šumavanek – úprava standardu (Ladislav Štolba)

Zbarvení je u šumavanek žádáno zlaté stříkané. Základní barva je u slepic zlatožlutá, hlava zlatožlutá, kresba začíná ve spodní části krčního závěsu, šedočerná kresba je méně výrazná, intenzita kresby zesiluje zepředu dozadu (k ocasu). Hlava a horní část krku jsou bez kresby, prsa bez kresby, na bocích od ramen dozadu by kresba měla zesilovat, letky by měly být kreslené. Základní barva by neměla jít dočervena, ale jedná se o běžnou vadu na hraně tříd VD a DB. Kresba krčního závěsu nesmí sahat příliš hluboko a intenzita kresby nesmí být velká (lze hodnotit až třídou US). Hlava nesmí být černá a kresba nesmí zasahovat ve větším rozsahu na prsa. Tyto vady hodnotíme výlukou. Byli žádání kohouti s lehce kreslenými prsy, ale od tohoto požadavku jsme ustoupili. Tmavší prsa kohoutů nám vyvolávají tmavší základní barvu u slepic. Je třeba psát náznak kresby na prsou.

Posuzování vlašek (Ladislav Štolba)

V roce 2009 na speciálce vlašek v Klatovech posuzovali posuzovatelé Ladislav Štolba, Jaroslav Kalaš a Miroslav Harčářik. Podrobně byl probrán standard vlašek. Předseda klubu přečetl vždy část standardu a pak se vysvětlilo, znak po znaku, jak má vlaška vypadat, jaká úskalí se vyskytují. Posouzení bylo velmi přísné pro odhalení viditelných i skrytých nedostatků zvířat. Rozčarování chovatelů způsobily zjištěné netypické znaky vlašek. Vlašky mají problémy s malými nízkými hřebeny. V pozici 2 je třeba hodnotit známkou 2 měkký hřeben u slepic, který zakrývá oko. Chceme, aby se hřebeny zvětšily. Po 1. listopadu mají často slepice téměř stojatý hřeben, a proto členové klubu žádali, aby byl náznak klopení ještě během dvou měsíců po tomto termínu hodnocen známkou 1. Lehce zdvižený trup je třeba hodnotit nejvýše známkou 2 u vlašek žlutých, stříbrných a zlatě zbarvených. Standardní ocas má být nesený pod úhlem 30 až 40°, nízko nesený ocas je velkou vadou, vodorovně nesené až

spuštěné ocasy je nutné u všech rázů trestat výlukou. Ocas nesený v úhlu pod 10° lze hodnotit známkou 1, ocas nesený mezi 10 až 30° známkami 2 až 3. Špatné ocasy mají zvláště vlašky žíhané a žluté. Správně rozevřené ocasy se u slepic vlašek žíhaných a žlutých téměř nevidí. Toto 200 let staré plemeno má velmi variabilní typ. Variabilita se vyskytuje mezi barevnými rázy. Vlašky porcelánové mívají malé hlavy, hřebeny, krátké, drobné trupy. U kohoutů vlašek stříbrně zbarvených je potřeba netolerovat kresbu v sedlovém závěsu, dále se zaměřit na hlavy a ocasy.

Ivan Pavel přednesl požadavek, že u všech barevných rázů vlašek je nutné přísně posuzovat malé hřebeny, ale měli bychom být tolerantnější k velkým hřebenům méně pravidelně řezaným a k měkkým hřebenům. Po 1. listopadu musí být hřeben slepic alespoň částečně klopený. U všech rázů je třeba být tolerantnější k rozdvojeným praporkům. Velikost hřebene a laloků by měly spolu korespondovat, často je velký hřeben a malé laloky nebo opačně. Trup by měl být vodorovný většího rámce, krátké trupy nejsou správné, u ocasu je třeba diferencovat úhel nasazení ocasu (viz výše).

V sobotu večer bylo zorganizováno společné posezení, které připravil Jaroslav Bayer v souvislosti s letošními čtyřicátníky Petera Žuffy. Občerstvení zajistili přítel Jaroslav Bayer a přítel Peter Žuffa.

Vyhodnocení činnosti posuzovatelů za rok 2009 (Pavel Hruběš)

Ze soupisových archů zjišťujeme, která plemena jsou vystavována a v jakém počtu. Dva roky přítel Hruběš tento rozbor nedělal, protože se konal omezený počet výstav. Posuzovatelů drůbeže je v ČR 60, do minulého týdne 14 z nich neposlalo soupisové archy. Ještě dnes je nemá od 4 posuzovatelů. Je nutné je do týdne zaslat poštou. Je třeba v soupisových archích uvádět barevné rázy u vlašek, plymutek a vyandotek, protože je Pavel Hruběš u těchto plemen eviduje.

Školení se zúčastnila i návštěva z Polska. S krátkým příspěvkem vystoupil polský posuzovatel Leon Tarasewicz, zástupce Polského spolku chovatelů drůbeže Gallus. Do roku 1999 se drůbež sporadicky vystavovala v rámci výstav holubů a jiných ptáků. V roce 2006 byl založen samostatný Spolek chovatelů drůbeže (Gallus). Příští rok chtějí pořádat ve Varšavě mezinárodní výstavu, na které budou mít možnost vystavovat také chovatelé z ČR a Slovenska. Na jejich národní výstavě měli 13 posuzovatelů, mezi nimi i Petera Žuffu a německé posuzovatele. Peter Žuffa se zúčastnil před dvěma lety i jejich školení posuzovatelů, na kterém probírali jednotlivá plemena. Polští chovatelé mají strach před novinkami z Evropy, a proto varšavské výstavy slouží jako propagace chovu drůbeže v Polsku. Do Nítry přivezli několik polských zelenonožek. Standard tohoto plemene jim pomohl připravit Peter Žuffa. Polský časopis *Voliéra* končí, jeho šéfredaktor je předsedou standardizační komise v Polsku. Plemena kachen probíraní na letošním školení se v Polsku chovají pouze ve Slezsku (pan Salamon).

Posuzovatelské zkoušky pro čtyři adepty se uskuteční do konce prvního pololetí, pravděpodobně poslední víkend v květnu v Havlíčkově Brodě. Jaroslav Kopecký se vrací a půjde k rekvalifikačním zkouškám. Pro návrh Jiřího Odstrčila, aby se školení posuzovatelů konalo příští rok na zemědělské škole v Přerově, hlasovali pouze tři posuzovatelé. Výstava mladé drůbeže se uskuteční začátkem září. Bude na ní možné vystavovat pouze letošní drůbež a bude mimo jiné sloužit k prodejním účelům. Po zrušení aukčních trhů nám tyto výstavy chyběly.

Informace ze školení budou vyvěšeny na internetu a ve věstníkové části chovatele Chovatel, rozesílání materiálu poštou již není možné.

Na závěr školení vystoupil Ing. František Šonka, který pochválil úroveň letošního školení a vyjádřil přání, abychom vykročili jako přátelé. Neměli bychom odrazovat chovatelskou veřejnost zbytečně nízkým hodnocením zvířat, např. nevyřazovat paušálně maransky.

Zápis zpracovala Ing. ZDEŇKA SZEBESTOVÁ